

PRIME MINISTER'S OFFICE
FINLAND

Försöksfinland – Historien hittills

Kaisa Lähteenmäki-Smith
NAF-lunchmöte
2/11/2017

**GOVERNMENT
KEY PROJECT**

På menyn i dag

- **Försöksfinland** som en del av evidensinformerad politik (och beslutsfattande)
- **Försöksfinland** – modellen
- **Vad försökskultur handlar om**
- Våra erfarenheter hittills – **vi får det att hända**

PRIME MINISTER'S OFFICE
FINLAND

Försöksfinland – en del av evidensbaserad politik

SUOMI
FINLAND

FINLAND INTERNATIONELLA RANKNINGAR OCH JÄMFÖRELSE

Photo: Heli Sorjonen, Mavi, Ministry of Agriculture and Forestry

Bland nyckelfaktorerna för landets framgångar finns:

- Starkt engagemang för jämlikhet
 - Grundläggande utbildning av hög kvalitet tillgänglig för alla
 - En praktisk och lösningsinriktad inställning
 - Konsensusbaserat politiskt beslutsfattande
-

Finland har alltid förlitat sig på sina mänskliga resurser

PS: Det finns internationella jämförelser **över i stort sett allt**,
se: <https://toolbox.finland.fi/toolbox/infographics/rankings/>.

Finland – ett bra land att leva och forska i – till och med att försöka sig på nytt i!

Safety and society

Finland is the most stable country in the world.

The Fund for Peace, Fragile States Index 2016

Finland is the safest country in the world.

World Economic Forum, Travel and Tourism Competitiveness Report 2015: Finland

Finland has the best governance in the world.

Legatum Institute, The Legatum Prosperity Index 2016: Finland

Finland has the least organised crime in the world.

World Economic Forum, The Global Competitiveness Report 2016–2017: Organized crime

Finland's judicial system is the most independent in the world.

World Economic Forum, The Global Competitiveness Report 2016–2017: Judicial independence

Next to Danes, Finns vote in the freest and most reliable elections.

University of Sydney and Harvard University, The Electoral Integrity Project, The year in elections 2015

Next to Sweden and Norway, Finland is the freest country in the world.

Freedom House, Freedom in the World 2017

Finland's police and internal security as a whole are the second best in the world.

The International Police Science Association, World Internal Security and Police Index

Finland has the third least corruption in the world.

Transparency International, Corruption Perceptions Index 2016

Finnish banks are the soundest in the world.

World Economic Forum, The Global Competitiveness Report 2016-2017: Soundness of banks

Finland has the best press freedom in the world.

Reporters Without Borders, 2016 World Press Freedom Index

Satisfaction and trust

Finland is the fifth happiest country in the world.

World Economic Forum, The world's happiest countries in 2016

Finns are the second most satisfied with their life among Europeans.

Eurostat, Percentage of the population rating their satisfaction as high, medium or low

Finns' trust in the police is the highest and in the political system and in the legal system the second highest in Europe.

Eurostat, Average rating of trust

Finns' trust in other people is the second highest in Europe.

Eurostat, Average rating of trust

In Finland, consumers' confidence in the economy is strongest in Europe.

European Commission, Business and consumer survey results

Equality

Finland is the second most gender equal country in the world.

World Economic Forum, Global Gender Gap Index 2016

Finland has the smallest difference in the employment rates of women and men in EU countries.

Eurofound, The gender employment gap: Challenges and solutions

Finland has the most female ministers and the second most female MPs in OECD countries.

OECD, Government at a Glance 2015: Women in politics

Finnish women's gender equality in working life is the 4th best in the world.

The Economist, The Glass-Ceiling Index 2017

Finland has the fourth lowest poverty rate in OECD countries.

OECD, Society at a Glance 2016: Poverty

Finland has the fifth lowest income differences in OECD countries.

OECD, Society at a Glance 2016: Income inequality

Källa:
Statistikcentralen

“Om vi är så här bra, är det otroligt att vi inte uppnår mer!”

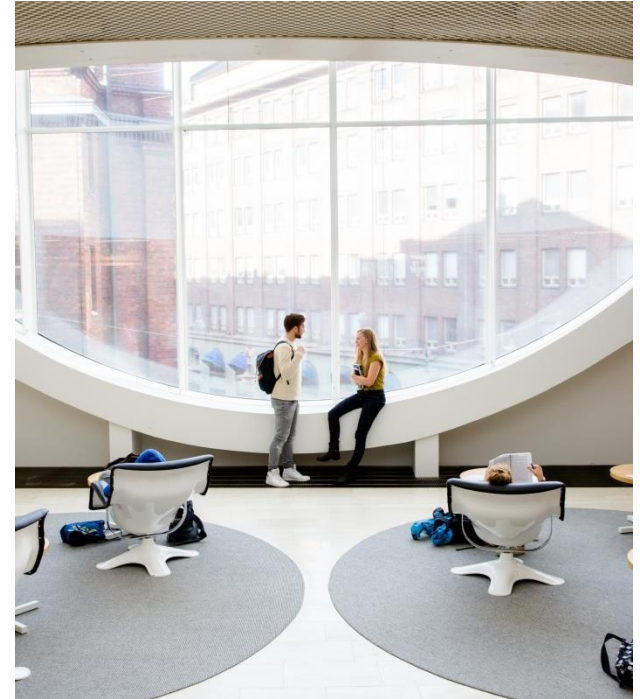
(Peter “Mighty Eagle” Vesterbacka)

Finland är ett land med en väletablerad planeringskultur

- Finland har satt en ära i **ingenjörskonst av hög kvalitet, noggrann planering och reglering**
- Landet har blivit en välorganiserad och välmående välfärdsstat som **rankas högt i många index över innovation och lycka**

PRIME MINISTER'S OFFICE
FINLAND

Försöksfinland – modellen

Bortom planeringskulturen

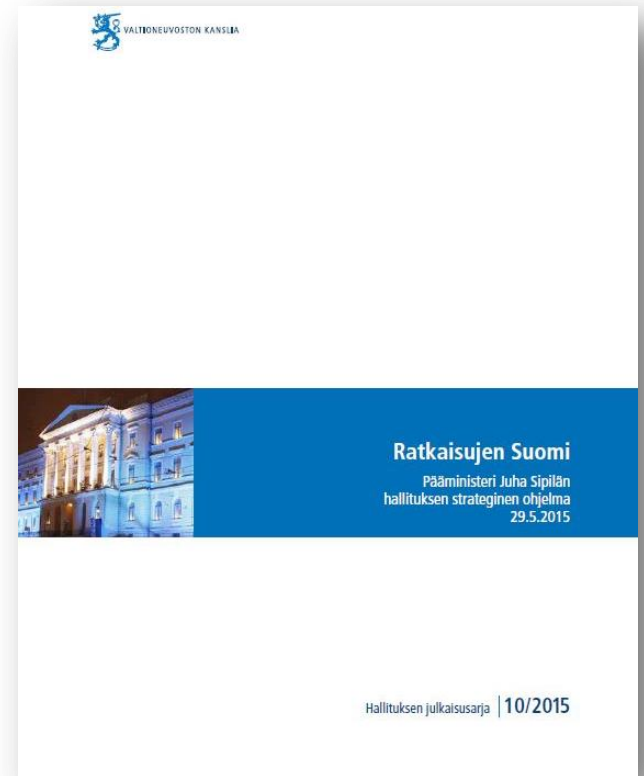
- **Leda inför** program, strategier och stora (illa anpassade) politiska reformer bland tjänstemän och över politiska partigränser
- Strävan efter **avreglering** och **åtgärder** + mer **evidensbaserad handling**

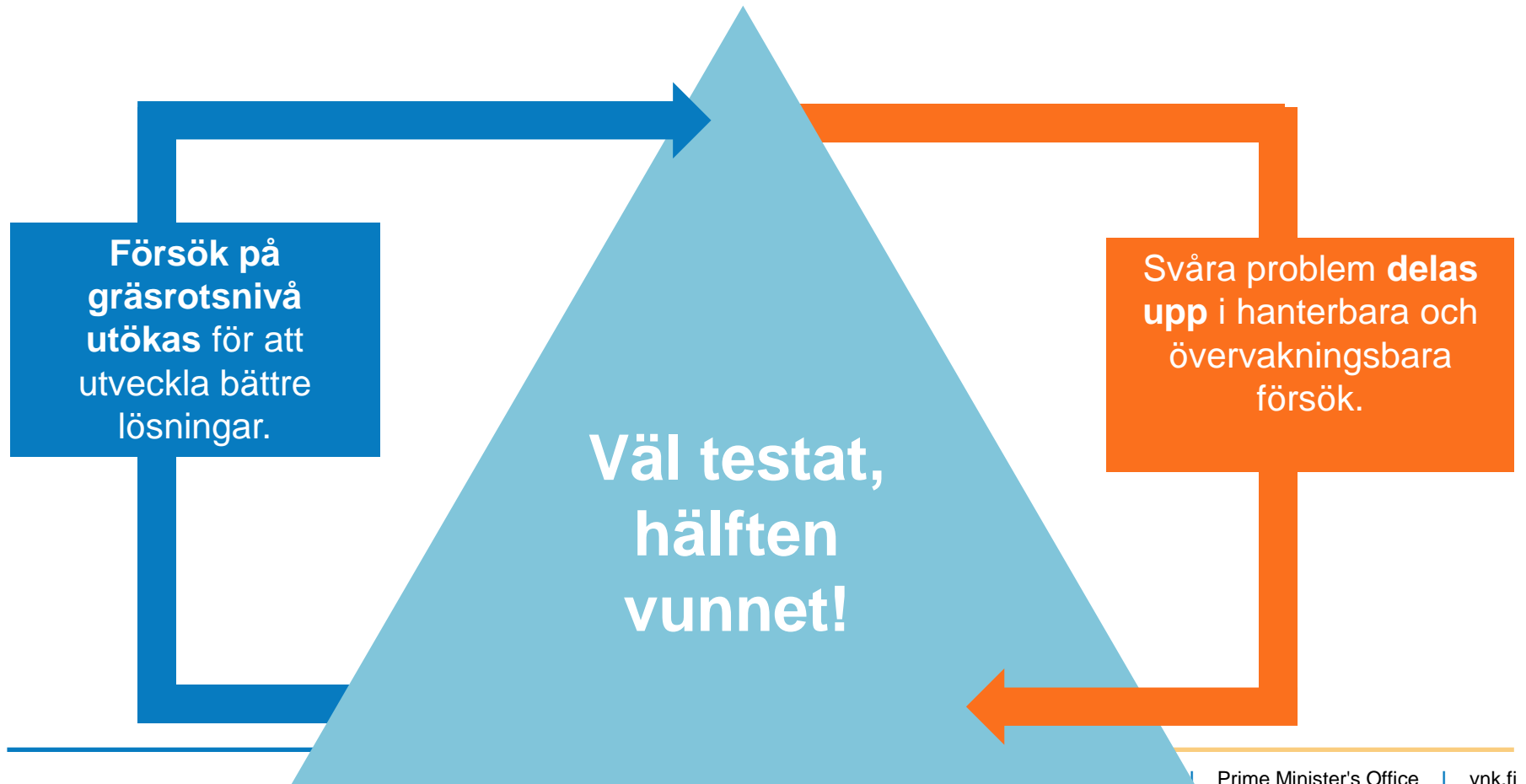

Regeringsprogram: Mål

1. **Innovativa lösningar** och förbättrade tjänster
2. Främja **individuella initiativ** och entreprenörskap
3. Stärka **regionalt och lokalt** beslutsfattande samt samarbete och utnyttjande av **medborgardrivna driftspraxis**
4. **Förbättra kapaciteten för framsyn**

En försökskultur: Uppifrån ned och nedifrån upp

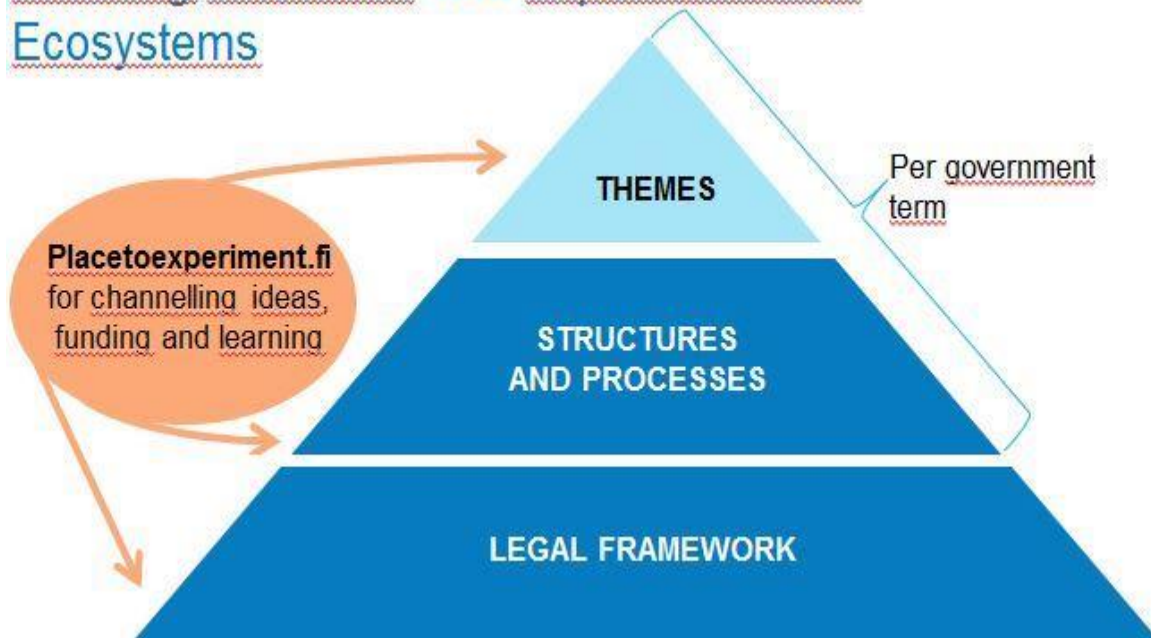

Mål som regeringen satt upp 04/2017

(~halvtidsöversyn, regeringens handlingsplan för 2017-2019)

Enabling Innovation and Experimentation
Ecosystems

- **Finland bäst 2020**

- Bedömning av det rättsliga ramverket
 - Statssekreterare Jari Partanen, "avreglering av normer"
- Teman: cirkulär ekonomi, AI, sysselsättning
- Försöksfinland
 - Plattformen Plats för försök
 - Nätverk för snabba åtgärder
 - 10 RCT-försök

Försökskultur i praktiken

NATIONELLA MÅL

- **Finland ska ha det bästa innovativa och försöksekosystemet 2020**
 - Nyckelteman: **artificiell intelligens, sysselsättning, cirkulär ekonomi**
 - **Stöd för planering och implementering** av framgångsrika försök
 - **Hinder avlägsnas**

LOKALA OCH REGIONALA MÅL

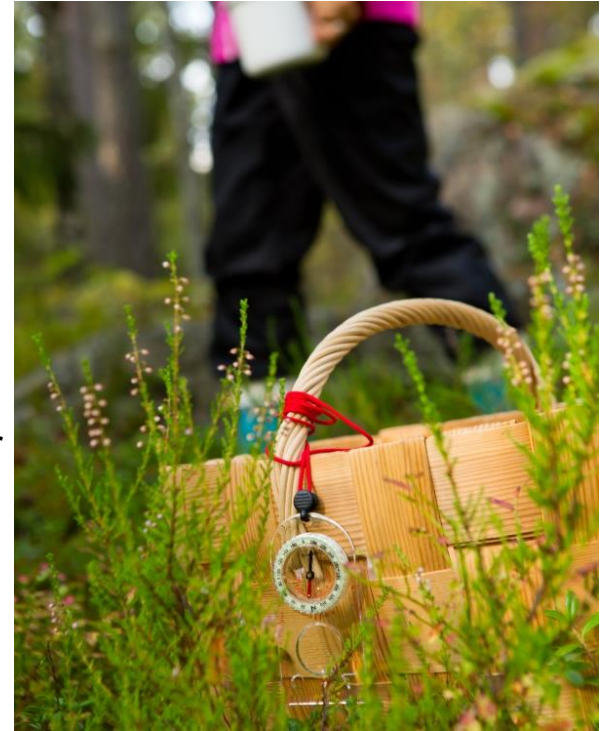
- **Nya lokala och regionala lösningar** med potential för uppskalning
- **Medborgare och gemenskaper involveras** i försökskulturen

Den finländska modellen

- Främjande av försök är ett politiskt mål i sig
 - ”En försökskultur introduceras”
- Kombinerar **uppstartskultur** (snabbhet) med en tradition av **policytestning** (evidensbaserad politik)
- En central fråga är vilka typer av metoder och instrument som är ändamålsenliga i respektive fall.
- Försök är i första hand ett instrument för att lära sig: en försökskultur innefattar att **man accepterar misslyckanden, men även ansvaret att dra lärdom.**

PRIME MINISTER'S OFFICE
FINLAND

Vad försökskultur handlar om

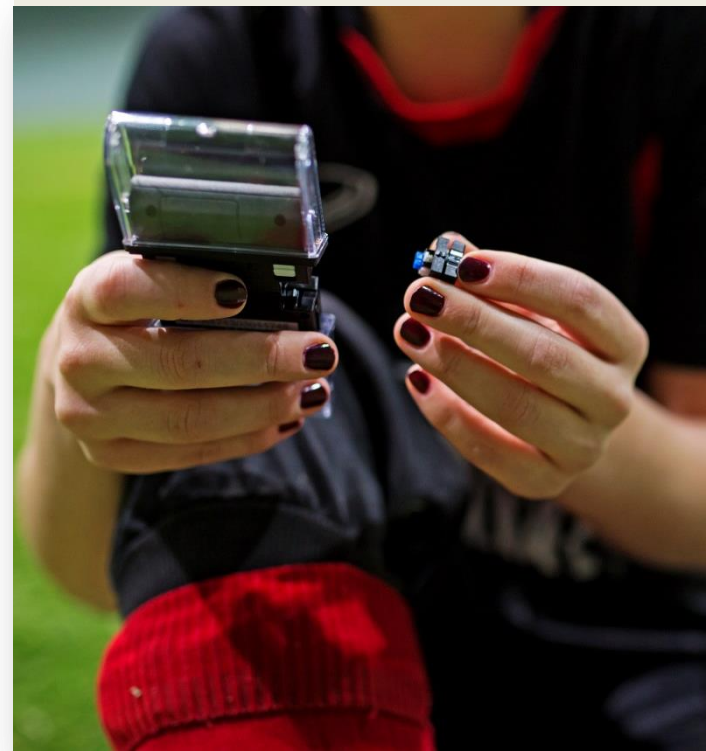

Definitionen av försök

Ett sätt att få **kunskap om användbarheten och effekterna av ändringar** innan dessa **implementeras på bredare basis.**

(Design for Government, 2015)

Om definitionen av försök

- **Ingen tydlig** skillnad mellan ”vanligt”/”traditionellt” och försöksbaserat forsknings- och utvecklingsarbete
- Viktiga egenskaper i **försök**
 - **Konkret** åtgärd
 - **Målinriktat** men **restriktivt**
 - Osäkerhet: Man lär sig. **Risk för misslyckande!**

Olika försökskontexter

(Nesta, 2015)

Snabba försök

Designexperiment

Forsknings- försök

Utforskande försök, man söker **snabba steg för steg-lösningar** på vissa utmaningar

Försök som bygger på en **initial forsknings-/medskapandefas**. Lämplig till exempel vid tjänstedesign.

Försök optimerar **kvaliteten på den information** som fås genom försöksarbete. Noggrann utformning av försöksmiljön är en förutsättning.

Randomiserad kontrollerad studie = RCT

- Randomiserad kontrollerad studie
 - Testpersonerna får veta att de deltar i ett test
 - Kan utföras i en kontrollerad miljö (i ett laboratorium)
- Naturligt försök på fältet
 - Man utnyttjar fenomenets naturliga miljö
 - Testpersonerna vet vanligtvis inte att de testas

Ytterligare information: Nokso-Koivisto & Kaskinen (2016):

[SAMHÄLLELIGA FÖRSÖK I FINLAND ur forskningsmässig, etisk och juridisk synvinkel.](#)

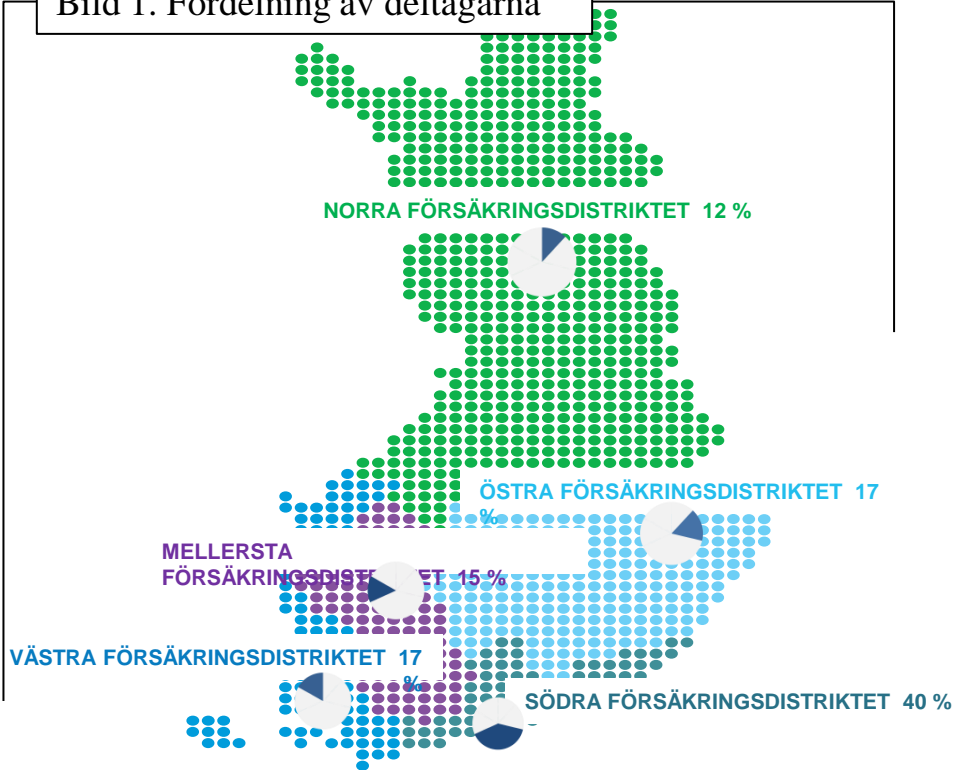
Försök med basinkomst

- **Mål:** Att inhämta information om vilken effekt basinkomsten har för **anställningen av dem** som deltar i försöket och för att undersöka basinkomstens andra effekter.
- **Basinkomstens nivå: 560 euro/månad**, skattefri förmån.
- **Målgrupp:** I Finland bosatta personer mellan 25 och 58 år som (i november 2016) med stöd av lagen om utkomststöd för arbetslösa uppbär **grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd**.
- **Implementeras under åren 2017–2018 i form av en randomiserad kontrollerad studie (RCT)**

Två tusen slumpmässigt utvalda arbetslösa personer får 560 euro villkorslöst och skattefritt i två år.

Bild 1. Fördelning av deltagarna

- Deltagarna väljs slumpmässigt ut bland individer som uppstår grundläggande arbetslöshetsförmåner i november 2016
- Försöket är obligatoriskt
- De uppstår en ny förmån i två år: villkorslös grundläggande utkomst om 560 euro per månad
 - Utbetalas till det bankkonto som finns registrerat i arbetslöshetskassans register
 - Skattefritt
 - Andra förmåner förblir intakta – utkomstnivån minskar inte för någon
- Forskningsdata insamlas huvudsakligen från officiella register
 - Inga andra kontakter med deltagarna och inget behov av deras medgivande
- Regleras av en lag
 - Bevisad av parlamentets grundlagsutskott
- Försöket implementeras av den instans som bär det huvudsakliga ansvaret för socialförsäkring i Finland (Folkpensionsanstalten, FPA)

Stort internationellt intresse

- The Economist, 24/6/2017: [Finland tests a new form of welfare](#)
- The Guardian, 1/11/2017: [A basic Income for Everyone? Yes, Finland shows it really can work](#)
- The New York Times, 20/7/2017: [Why Finland's Basic Income Experiment Isn't Working.](#)

Användning av experiment för olika ändamål

(Annala et al. 2016)

Kunskapsproduktion

- Skapar ett nytt planerat åtgärdsarbete (om inte, varför?)
- Vilka är de förväntade resultaten och effekterna?
- Mål: information av hög kvalitet för beslutsfattande

Utvidga effekten

- Hur utvidgar man den positiva effekten?
- Mål: uppskalning av det som fungerar
- Medel: resurser (finansiering, nätverk, kunskap, information)

Ändra tänkesätt och beteenden

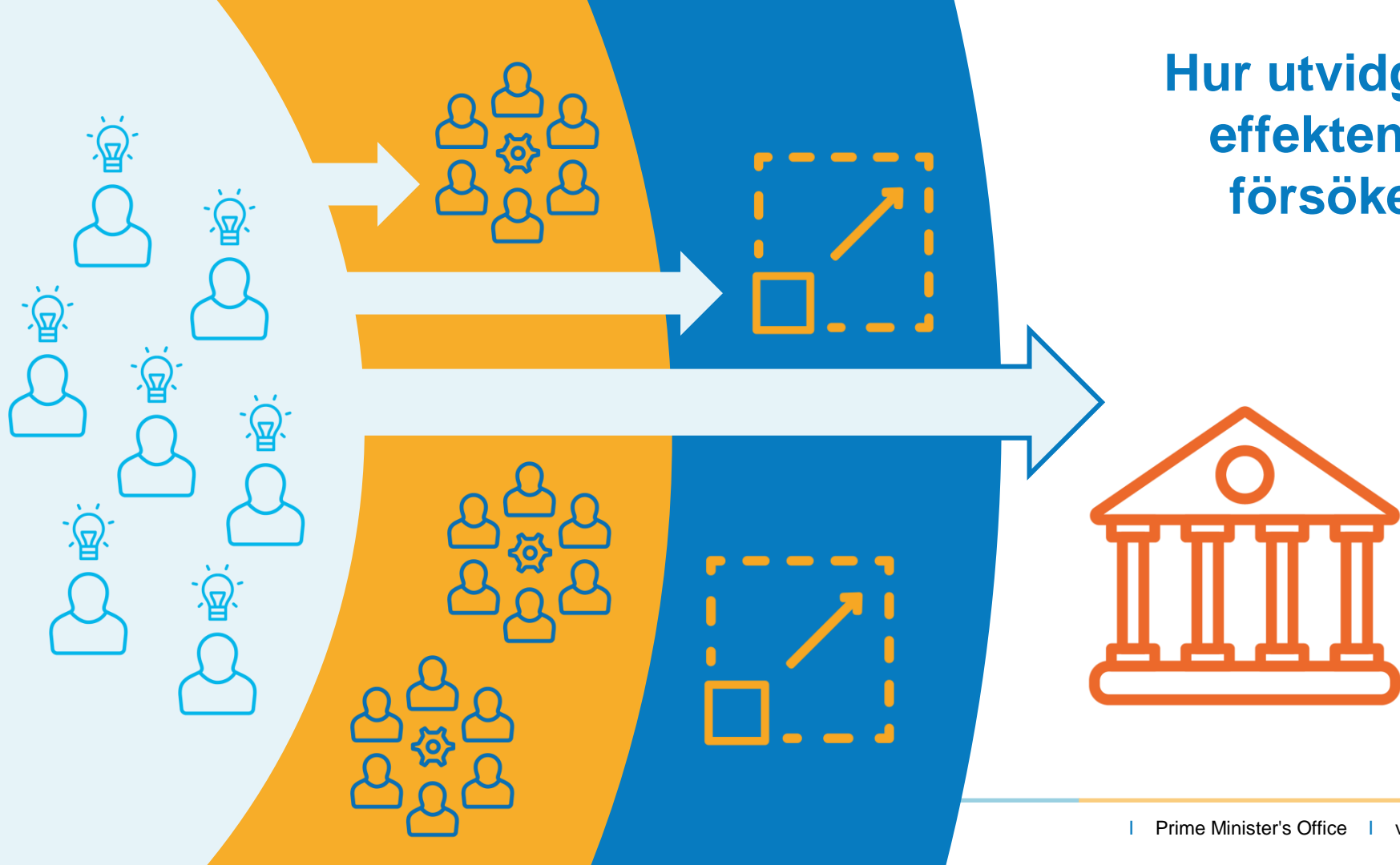
- Hur förändrar den föreslagna åtgärden hur folk tänker och agerar?
- Mål: en större förändring inom målgruppen
- Medel: genom att människor stärks och involveras

Strukturell förändring

- Vad tyder lärdomen på för vårt nuvarande system?
- Mål: att förbättra lagstiftningen, affärsmodeller, arbetskultur
- Medel: att utmana och bjuda in

Hur utvidgas effekten av försöken?

Vad betyder FÖRSÖKSKULTUR?

- ATT HA MOD & VARA FÖRDOMSFRI
- ATT KOMMUNICERA
- ATT VISA FÖRTROENDE
- ATT VILJA LÄRA SIG NYTT
- ATT VÅGA FÖRSÖKA

GRÄS-
ROTS-
mår

FÖRSÖK

OM-
FORMAS
till

LÖSNINGAR
som förändrar strukturen

FRISKT

försöket
ÄR
HÄLFTEN
VUNNET !!

STORA &
utvecklade
FRÅGOR
splittas till
MINDRE helheter
som lämnar sig
för försök

KUNSKAP,
FÖRÄNDRING,
EFFEKT!

ETT LYCKAT
försök!

OHO!

PRIME MINISTER'S OFFICE
FINLAND

Våra erfarenheter hittills
– Vi får det att hända

FÖRSÖKSFINLAND

KOKEILEVA SUOMI
PROUDLY PRESENTS

Vårt teams praktiska arbete

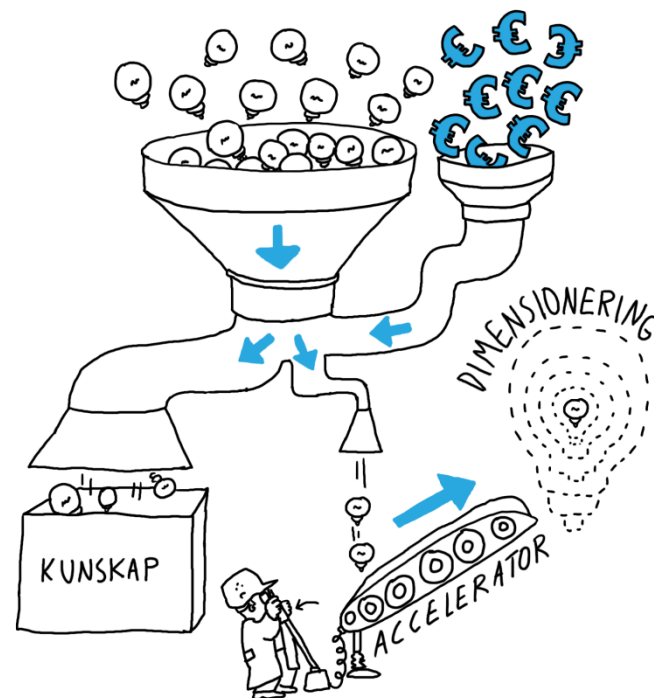
- 1) Samla, producera och sprida **kunskap**
- 2) **Nätverka**
- 3) Skapa **stödjande strukturer** och **eliminera hinder**
- 4) Stödja implementeringen av **strategiska försök**

Platsforsok.fi

- Strukturella problem i försöksekosystemet åtgärdas
 - **FINANSIERING** för småskaliga försök
 - **Gräsrotsfinansiering** av resurser möjliggörs
 - **Spridning** av **LÄRDOMAR** möjliggörs
 - Möjligt att påskynda ibruktagningen av goda lösningar, kopiering och **UPPSKALNING** av det som fungerar

Bygga en gemenskap för medskapande

KOKEILUN
PAIKKA.FI BETA

Tutustu
palveluun

Selaa
kokeiluja

Aloita
kokeilu

Selaa
käyttäjiä

Kirjaudu

Rekisteröidy

tiet

Rami Ratvio

KULTTUURIMAANTIET
YLIOPISTONLEHTORI,
HELSINGIN...

Kiinnostukset

Ulla Broms

DIGILOIKKAAVAT
VANHUKSET
AVAAVAT
DIGITAALISIA...

Kiinnostukset

Helsingin yliopisto

HELSINGIN
YLIOPISTO ON
SUOMEN
VANHIN JA
SUURIN...

Kiinnostukset

Kaisa

TIEDEASIAINTUNTIJA
JA
TIETOPERUSTEISEN...

Kiinnostukset

ammattikorkeakoulu korkeakoulu
politiikka työ valtio yliopisto alustatalous
Kokeilut osaaminen palvelumuotoilu

Suvi Kangas

KEHITTÄMISASIAINTUN
KEHA-
KESKUKSESTA
ELLI...

Kiinnostukset

Milla Kosonen

TOHTORIVERKOSTON
YHTEISÖLUOTSI,
JOTA
INNOSTAA...

Kiinnostukset

KOKEILUN
PAIKKA.FI BETA

Tutustu
palveluun

Selaa
kokeiluja

Aloita
kokeilu

Selaa
käyttäjiä

Kirjaudu

Kaisa Lähteenmäki-Smith

Tiedeasiantuntija ja tietoperusteisen päätöksenteon ja mahdollistavan hallinnon
ystävä VNK:ssä.

Kiinnostukset

ammattikorkeakoulu korkeakoulu politiikka työ valtio yliopisto alustatalous kokeilut
osaaminen palvelumuotoilu Vapaaehtoisuus

Osaamisalueet

Gemenskapen skapas av dess medlemmar:

- Intressen
- Kontaktinformation
 - Sociala medier
 - Webbplatser etc.
- Färdigheter

- Hur håller vi kontakt med varandra på en digital plattform?

Små försök efterslystes 05–08/2017

- 500–5 000 euro/försök
 - 100 000 euro sammanlagt för småskaliga försök
 - **Cirkulär ekonomi**
 - Livsmedel, uppehälle eller transport
 - Målets implementeringsperiod 10–12/2017
 - Vem som helst kan ansöka -> ~80 ansökningar
- Besluten fattas i september
- Kickoff för accelerering den 3 oktober 2017

**Vi får det att hända –
tillsammans!**

forsoksfinland.fi
[@Kokeilevasuomi](https://twitter.com/Kokeilevasuomi)
[#kokeilut](https://www.facebook.com/kokeilut) [#kokeilevasuomi](https://www.facebook.com/kokeilevasuomi)
kokeilut@vnk.fi